

Valstybinio audito ataskaita

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS
MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO
(TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2015 m. rugsėjo 10 d. Nr. FA-P-20-6-20-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>SANTRAUKA</u>	<u>3</u>
<u>IŽANGA</u>	<u>5</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>6</u>
<u>PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS</u>	<u>8</u>
<u>1. Konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių vertinimas</u>	<u>8</u>
Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas	8
1. Dėl mineralinių išteklių apskaitos	8
2. Dėl finansinio turto apskaitos	9
Konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas	10
<u>2. Valstybės biudžeto lėšų naudojimas ir turto valdymas, naudojimas, disponavimas juo</u>	<u>11</u>
Kaip vykdoma Aplinkos apsaugos rėmimo programa	12
Kaip vykdoma Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa	18
Kaip planuojamos lėšos investicijų projektams įgyvendinti	19
Kaip panaudotos lėšos paramos renginiui „Pirk dramblių“ organizuoti	21
Kaip valdomos gyvenamosios patalpos	23
<u>3. Kiti pastebėjimai</u>	<u>25</u>
Lietuvos pristatymo pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ Italijoje organizavimas	25
<u>PRIEDAI</u>	<u>27</u>

SANTRAUKA

Atlikdami 2014 metų finansinį (teisėtumo) auditą Aplinkos ministerijoje vertinome, ar jos parengtose konsoliduotose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, pasirinktinai įvertinome ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų vykdytas funkcijas ir kaip yra naudojamos valstybės biudžeto lėšos įgyvendinant programas, ar teisėtai valdomas joms patikėtas valdyti valstybės turtas.

Ministerijos konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi. Pastebėjimų turėjome dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų.

Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos geologijos tarnyba trejus metus taiko netinkamą metodą mineralinių išteklių balansinei vertei nustatyti, todėl negalime patvirtinti, kad finansinės būklės ataskaitos mineralinių išteklių ir kito ilgalaikio turto straipsnyje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nurodyta balansinė vertė (1 897 100,9 tūkst. Lt) yra teisinga. Pakartotinai rekomendavome imtis priemonių, užtikrinančių, kad mineralinių išteklių balansinė vertė apskaitoje būtų užregistruota pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimus.

Kaip ir atliekant ankstesnius auditus, taip ir šio audito metu atkreipėme dėmesį, kad jeigu pasikeitus atitinkamų teisės aktų reikalavimams valstybės įmonės (miškų urėdijos) savo apskaitoje užregistruotų valstybinio miško ir miško žemės vertes, tai šias įmones kontroliuojanti ministerijai pavaldi įstaiga Generalinė miškų urėdija jas nurodytų finansinės būklės ataskaitos ilgalaikio finansinio turto straipsnyje. Todėl ataskaitinio laikotarpio pabaigoje šio turto balansinė vertė (1 131 111,32 tūkst. Lt) gerokai padidėtų. Be to, pažymėjome, kad miškų veiklos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra apibrėžta, kas sudaro miškų infrastruktūrą, kuri pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Kai teisės aktuose nėra apibrėžtos miškų infrastruktūros sąvokos, negalima nustatyti, ar lėšas (259,2 tūkst. Lt), skirtas valstybės įmonėms (miškų urėdijoms) turtui įsigyti, laikyti dotacija, taip pat ar už jas įsigytas ar sukurtas turtas priskirtinas turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Atsižvelgdama į Valstybės kontrolės pastebėjimus, ministerija ketina inicijuoti teisės aktų pakeitimus.

Siekdami skatinti teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį ministerijos veiklai ir atkreipti jos dėmesį į tobulintinas sritis, ataskaitoje pateikėme pastebėjimus dėl tikslingesnio valstybės lėšų naudojimo, vykdant jai pavestas funkcijas, ir turto valdymo.

Ministerija 273,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų panaudojo įsigyti paslaugoms, nesusijusioms su Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatyme nurodyta programos lėšų naudojimo paskirtimi, nes apmokėjo kitų vykdomų programų priemones ir pirko paslaugas jai teisės aktais pavestoms funkcijoms atlikti. Atkreipėme dėmesį, kad ministerijos veiksmams vykdant jai teisės aktais nustatytas funkcijas vertintini kaip turintys trūkumų: ministerija nepanaudojo visų galimų priemonių darbei organizuoti taip, kad būtų atliekamos nustatytos funkcijos, užtikrintas racionalus ir taupus biudžeto lėšų naudojimas ir rezultatyvumas. Ministerijai pasiūlėme imtis iniciatyvos įvertinti Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų panaudojimo teisinio reglamentavimo tinkamumą bei pagrįstumą ir prireikus inicijuoti teisės aktų pakeitimus.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos – Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas ir Generalinė miškų urėdija – 122 461,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų panaudojo valstybės kapitalo

investicijoms, neįtrauktoms į Valstybės investicijų 2014–2016 metų programą, todėl 2014 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaitoje pateikta ne visa informacija. Pažymėtina, jog ministerija sutiko su pateiktu pastebėjimu ir informavo, kad valstybės biudžeto lėšas, skirtas valstybės kapitalo investicijoms, ateityje planuos pagal teisės aktų reikalavimus.

Pavaldi įstaiga Lietuvos zoologijos sodas 2014 metais inicijavo projektą „Pirk dramblių“, skirtą Zoologijos sodui paremti, ir šiam tikslui už 164,6 tūkst. Lt įsigijo šio projekto organizavimo paslaugas. Dalį sutartinio atlyginimo – 90,0 tūkst. Lt sumokėjo Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšomis, nors ministerija šias lėšas galėjo panaudoti rezultatyviau ir racionaliau, jas tiesiogiai skiriant Zoologijos sodo reikmėms finansuoti, o ne sumokant privačiai bendrovei už paramos renginio organizavimą. Likusią dalį – 74,6 tūkst. Lt už renginio organizavimą Lietuvos zoologijos sodas sumokėjo iš projekto metu surinktų lėšų (182,3 tūkst. Lt), nors sutartyje nebuvo nurodyta, už kokias konkrečias papildomas renginio organizavimo paslaugas bus mokama, todėl Valstybės kontrolė negali patvirtinti, kad ši suma panaudota teisėtai. Mūsų vertinimu, sutarties su uždara akcine bendrove paramos projektui organizuoti sudarymas finansiškai buvo naudingas privačiam sektoriui, t. y. bendrovei, kuri gavo 164,6 tūkst. Lt pajamų už paramos projekto organizavimą, tačiau ne Lietuvos zoologijos sodui, nes faktiškai gauta tik 17,7 tūkst. Lt, kurie gali būti panaudoti Lietuvos zoologijos sodo padėčiai pagerinti.

Nustatę, kad pavaldžios įstaigos – Generalinė miškų urėdija, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Lietuvos geologijos tarnyba ir Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus – nesivadovavo teisės aktais, kurie reglamentuoja tarnybinių gyvenamųjų patalpų suteikimą, gyvenamųjų patalpų nuomos dydžio apskaičiavimą ir dėl to negavo 6,7 tūkst. Lt pajamų, rekomendavome perskaičiuoti tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčių. Rekomendacija įgyvendinta 2015 metais.

Ministerija Lietuvos paviljono pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ techninio projekto parengimo paslaugų pirkimo sutarties galiojimo laikotarpiu neužtikrino bendro pobūdžio pareigos elgtis atidžiai ir rūpestingai – techninis projektas už 145,2 tūkst. Lt parengtas ne iki sutartyje nustatytos datos, todėl statybos ir įrengimo darbus ministerijai teko įsigyti ypatingos skubos tvarka.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos rodo atsakingą požiūrį į valstybės turto ir lėšų naudojimą, nes geranoriškai atsižvelgė į audito metu teikiamus pastebėjimus ir ėmėsi priemonių neatitikimams pašalinti bei stiprinti kontrolės sistemą. Atlikdami 2015 metų finansinį (teisėtumo) auditą stebėsime, ar ministerija ir jai pavaldžios įstaigos ėmėsi numatytų veiksmų ir įgyvendino audito metu pateiktas rekomendacijas.

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti: 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; įvertinti valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, identifikavimo kodas 188602370. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras atsakingas už šias valdymo sritis¹:

- aplinkos apsaugą ir taršos prevenciją, kurios apima kraštovaizdį ir biologinę įvairovę, genetiškai modifikuotus organizmus, vandenį ir nuotekas, atliekas (išskyrus radioaktyviasias), chemines medžiagas ir preparatus, klimato kaitą, aplinkos monitoringą, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę;
- gamtos išteklius, kuriuos sudaro žemės gelmės, miškai, augalija ir gyvūnija (išskyrus žuvininkystę jūrų vandenyse);
- teritorijų planavimą ir priežiūrą, statybą ir jos priežiūrą, gyvenamųjų pastatų valdymą, priežiūrą ir atnaujinimą (modernizavimą), valstybės nekilnojamąjį turtą;
- hidrometeorologiją.

Aplinkos ministerija, įgyvendindama ilgalaikius strateginius tikslus, nustatytus Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, Nacionalinėje klimato kaitos valdymo politikos strategijoje, Valstybiniame atliekų tvarkymo plane, Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane ir kituose aplinkos ministro valdymo srities strateginio planavimo dokumentuose savo veikloje daugiausia dėmesio skiria tęstiniam visuotiniam daugiabučių namų modernizavimui (atnaujinimui), paprastesniam ir aiškesniam ūkinės veiklos reglamentavimui saugomose teritorijose, veiksmingesnės saugomų teritorijų valdymo sistemos sukūrimui, darnios atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtros skatinimui, atliekų valdymo ir tvarkymo modelio sukūrimui ir įdiegimui, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos pertvarkymui, korupcijos pasireiškimo prielaidų mažinimui, didinant statybos, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės skaidrumą, viešųjų ir administracinių paslaugų prieinamumą ir patikimumą².

Audituojamas laikotarpis – 2014 metai. Audituojamu laikotarpiu Aplinkos ministerijai vadovavo ministras Valentinas Mazuronis, nuo 2014 m. liepos 17 d. – ministras Kęstutis Trečiokas. Vyriausiojo buhalterio funkcijas atliko Finansų skyriaus vedėja Danutė Mačiokaitė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškia valstybinio audito išvadoje.

Dalį nustatytų neatitikimų, kurie ministerijai ir jai pavaldžioms įstaigoms buvo pateikti raštuose (žr. 6 priedą), įstaigos pašalino audito metu, įgyvendindamos teiktas rekomendacijas. Kitų rekomendacijų įgyvendinimo planas pateiktas 5 priede.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-03-24 nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ (2011-12-21 nutarimo Nr. 1486 redakcija) 1.1 p.

² Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-01-28 įsakymas Nr. D1-69 „Dėl Aplinkos ministerijos 2014–2016 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Dėl metinio finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Aplinkos ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, kurie parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2014 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas ministerijos ir 24-ių jai pavaldžių biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų pagrindu (įstaigos nurodytos 1 priede).

Finansinės būklės ataskaitoje 2014 m. pradžioje turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 8 402 894,28 tūkst. Lt, pabaigoje – 3 723 547,10 tūkst. Lt.

Dėl metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

2014 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas ir Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų ataskaita, kurie parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

2014 metų konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos ministerijos, 24-ių jai pavaldžių biudžetinių įstaigų ir 1-os viešosios įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu (įstaigos nurodytos 1 priede).

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2014 metais vykdė 9 programas (žr. 2 priedą). Šioms programoms įgyvendinti patvirtinta 1 177 018,8 tūkst. Lt, panaudota 993 984,3 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 978 648,8 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 90 029,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 15 335,5 tūkst. Lt turtui įsigyti. Planas įvykdytas 84 procentais. Asignavimų nepanaudojimo priežastys nurodytos 2 priede.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose vertinome valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams 2014 metais. Audito metu vertinome:

- ar tinkamai ministerija ir jai pavaldžios įstaigos vykdo teisės aktais priskirtas vykdyti funkcijas, kaip vykdomos tarpinstitucinės programos;
- ar tinkamai suplanuoti ir pagal paskirtį panaudoti biudžeto asignavimai įgyvendinant programas;
- kaip laikomasi teisės aktų nuostatų planuojant ir naudojant valstybės biudžeto lėšas, skirtas valstybės kapitalo investicijoms;
- turto teisinę registraciją, jo naudojimo, perdavimo pagal nuomos sutartis teisėtumą;
- ar prekės, paslaugos ir darbai įsigyti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, ar pagal teisės aktų reikalavimus išmokėtos ir panaudotos dotacijos, subsidijos, kitos išmokos;
- ar valdymo išlaidoms skirti valstybės biudžeto asignavimai panaudoti vadovaujantis teisės aktų nuostatomis;
- ar už suteiktas paslaugas gautos pajamos pervestos į valstybės biudžetą pagal teisės aktuose nustatytą tvarką;
- ar asignavimų programoms ir priemonėms perskirstymai atlikti pagrįstai.

Atliekant minėtas audito procedūras, vadovautasi teisės aktais, kurie yra pateikti 4 priede.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į pažeidimų poveikį, su audituojamu subjektu aptarėme juos lėmusias priežastis, įvertinome galimas teisės aktų pasekmes.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, kuria naudojasi vartotojai, priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas³.

Aplinkos ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi, išskyrus 1 ir 2 skyriuose pateiktus pastebėjimus dėl Finansinės būklės ataskaitos pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose „Ilgalaikis finansinis turtas“ ir „Mineraliniai ištekliai ir kitas ilgalaikis turtas“ nurodytų turto verčių.

1. Dėl mineralinių išteklių apskaitos

Finansinės būklės ataskaitos pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis ilgalaikio turto straipsnyje „Mineraliniai ištekliai ir kitas ilgalaikis turtas“ nurodyto turto balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje sudarė 6 657 051,07 tūkst. Lt, pabaigoje – 1 897 100,9 tūkst. Lt.

Mineraliniai ištekliai – žemėje ir jos gelmėse esančios bet kokios cheminės ar fizinės būsenos gamtinės mineralinės medžiagos⁴. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos yra Žemės gelmių registro valdytoja ir tvarkytoja⁵, kuri renka informaciją, reikalingą mineralinių išteklių apskaitai⁶.

Remiantis 2012 metais įsigaliojusio 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ 35¹ punktu⁷, pirminio pripažinimo metu mineralinių išteklių grupės vienetą tarnyba turėjo įvertinti ir apskaitoje užregistruoti mokesčių už gamtos išteklius būsimųjų pajamų dabartine verte. Šios vertės apskaičiavimas paaiškintas 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

³1-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-28 įsakymu Nr. 1K-388 (2009-12-24 įsakymo Nr. 1K-476 redakcija), 8 p.

⁴16-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-07-10 įsakymu Nr. 1K-233 (2010-07-02 įsakymo Nr. 1K-216, redakcija), 4 p.

⁵Žemės gelmių registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-26 nutarimu Nr. 584 (2006-05-11 nutarimo Nr. 448, 2012-08-21 nutarimo Nr. 986 redakcijos), 12 p.

⁶16-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-07-10 įsakymu Nr. 1K-233 (2010-07-02 įsakymo Nr. 1K-216, 2012-03-20 įsakymo Nr. 1K-107 redakcijos), 35⁴ p.

⁷Ten pat.

Ankstesnių auditų metu⁸ teikėme pastebėjimus, kad tarnyba nustatė neteisingą mineralinių išteklių apskaitos metodiką – jų vertės neįvertino mokesčių už gamtos išteklius būsimųjų pajamų dabartine verte, kaip numatyta minėtame VSAFAS.

Tarnyba, atsižvelgusi į Valstybės kontrolės rekomendaciją⁹, 2014 metais pakeitė Mineralinių išteklių vertės skaičiavimo metodiką ir mineralinius išteklius įvertino mokesčių už gamtos išteklius būsimųjų pajamų dabartine verte. Tačiau negalime patvirtinti, kad mineralinių išteklių vertės likutis (1 897 100,9 tūkst. Lt) yra teisingas, nes tarnyba mokesčių už gamtos išteklius būsimųjų pajamų dabartine verte neįvertino atskirai kiekvienos mineralinių išteklių grupės vieneto (pvz., durpės, smėlis, žvyras ir t. t.), kaip numato 16-asis VSAFAS, ir neištaisė esminės klaidos už 2012 ir 2013 metus, kaip nurodyta 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

Pažymėtina, kad konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte atskirai nenurodytas balansinėse ir nebalansinėse sąskaitose užregistruotų mineralinių išteklių kiekis, nepateikta detali informacija apie mineralinių išteklių balansinės vertės pasikeitimą (padidėjimą dėl naujai išžvalgytų išteklių, sumažėjimą dėl išteklių sunaudojimo) per ataskaitinį laikotarpį.

Lietuvos geologijos tarnybai rekomendavome¹⁰ imtis priemonių, užtikrinančių, kad mineralinių išteklių balansinė vertė apskaitoje būtų užregistruota pagal 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ ir 7-ojo VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ reikalavimus.

Tarnyba informavo¹¹, kad planuoja susitikti su Aplinkos ir Finansų ministerijų atstovais ir aptarti mineralinių išteklių apskaitos galimybes pagal 16-ojo VSAFAS reikalavimus.

Dėl to, kad ministerijai pavaldį įstaigą Lietuvos geologijos tarnyba taikė netinkamą metodą mineralinių išteklių balansinei vertei nustatyti, negalime patvirtinti, kad ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Finansinės būklės ataskaitos pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose „Mineraliniai ištekliai ir kitas ilgalaikis turtas“ (A.IV. eil.) ir „Kiti rezervai“ (F.II.2 eil.) nurodytos balansinės vertės (1 897 100,9 tūkst. Lt) yra teisingos.

2. Dėl finansinio turto apskaitos

Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ilgalaikio turto straipsnyje „Ilgalaikis finansinis turtas“ nurodyto turto balansinė vertė – 1 131 111,32 tūkst. Lt. Dalį šios vertės (564 774,12 tūkst. Lt) sudaro ministerijai pavaldžios įstaigos Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos nurodytos investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus – keturiasdešimt dvi valstybės įmones (miškų urėdijas).

Kaip ir atliekant ankstesnius auditus¹², taip ir šio audito metu atkreipėme dėmesį į pastebėjimą, kuris neturi įtakos mūsų nuomonei, tačiau vis dar yra svarbus.

⁸ Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos: 2013-07-15 Nr. FA-P-20-2-92 „Dėl Aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 2014-07-15 Nr. FA-P-20-1-40 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, skelbiamos tinklalapyje www.vkontrolė.lt

⁹ Įpareigoti ministerijai pavaldžią įstaigą Lietuvos geologijos tarnybą mineralinius išteklius įvertinti mokesčių už gamtos išteklius būsimųjų pajamų dabartine verte pagal 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ 35¹ p.

¹⁰ Valstybės kontrolės 2015-07-17 raštas Nr. S-(20-3872)-1406 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

¹¹ Lietuvos geologijos tarnybos 2015-07-29 raštas Nr. (3)-17-2508 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

Keturiasdešimt dvi valstybės įmonės (miškų urėdijos) patikėjimo teise valdo didžiąją dalį (per 90 proc.) valstybinės reikšmės miškų ir miškų žemės sklypų¹³. Žemė, valstybinės reikšmės miškai pagal įstatymą¹⁴ priskiriami valstybės ilgalaikiam materialiajam turtui, tačiau dėl Miškų įstatymo¹⁵ įtvirtintos nuostatos, įvertinant miškų urėdijų kapitalą, žemė ir miškas vertine išraiška į apskaitą neįtraukiami. Jeigu pasikeitus atitinkamų teisės aktų reikalavimams miškų urėdijos savo apskaitoje užregistruotų valstybinio miško ir miško žemės vertes, tai šias įmones kontroliuojanti ministerijai pavaldži įstaiga Generalinė miškų urėdija, vadovaudamasi 15-ojo VSAFAS „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į kontroliuojamus subjektus“ reikalavimais jas nurodytų finansinės būklės ataskaitos straipsnyje „Ilgalaikis finansinis turtas“. Todėl šio turto balansinė vertė gerokai padidėtų.

Pažymėtina, kad ministerija ėmėsi priemonių anksčiau teiktai¹⁶ rekomendacijai įgyvendinti – parengė Miškų įstatymo projektą, kurį priėmus valstybės įmonės (miškų urėdijos) savo apskaitoje privalės užregistruoti patikėjimo teise valdomų valstybinių miškų ir miškų žemės vertes.

Konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenys parodo, kiek valstybės biudžeto asignavimų buvo skirta ministerijos vykdomoms programoms įgyvendinti ir kiek jų buvo panaudota, kokia padarytų išlaidų tikslinė paskirtis, kiek buvo planuota ir kiek gauta pajamų, kiek gautinų ir mokėtinų sumų įstaiga turėjo ataskaitinių metų pradžioje ir pabaigoje.

Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžioje įstaigoje Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fonde nustatyta atvejų (žr. 3 priedą), kai išlaidos (17 446,9 tūkst. Lt) Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) buvo nurodytos pagal išlaidų straipsnius, neatitinkančius išlaidų ekonominės paskirties (nesilaikyta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimų¹⁷).

Atsižvelgdama į Valstybės kontrolės rekomendacijas ir į Finansų ministerijos leidimą¹⁸ iki 2014 m. gegužės 25 d. ištaisyti valstybės biudžeto vykdymo ataskaitas, Aplinkos ministerija patikslino duomenis Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje, todėl joje nurodyti duomenys atitinka padarytų išlaidų ekonominę paskirtį.

Kitose biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarančiose ataskaitose neatitikimų nenustatyta.

¹² Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos: 2010-03-31 Nr. VA-P-20-1-7 „Valstybinių miškų ūkio veikla“, 2013-07-15 Nr. FA-P-20-2-92 „Dėl Aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 2014-07-15 Nr. FA-P-20-1-40 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 2012-11-28 išvada Nr. FA-P-60-2-61 „Dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto 2011 metais ataskaitos“, skelbiamos tinklalapyje www.vkontrolė.lt.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-05-17 nutarimas Nr. 454 „Dėl valstybinės reikšmės miškų perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonėms miškų urėdijoms“ (2010-09-08 nutarimo Nr. 1280 redakcija).

¹⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2002-05-23 įstatymo Nr. IX-900, 2006-07-18 įstatymo Nr. X-771 redakcijos), 3 str. 2 d. 1 ir 2 p.

¹⁵ Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, 1994-11-22 Nr. I-671 (2001-04-10 Nr. IX-240, 2013-06-18 įstatymo Nr. XII-386 redakcijos), 7 str. 1 d.

¹⁶ Valstybės kontrolės 2010-03-31 valstybinio audito ataskaita Nr. VA-P-20-1-7 „Valstybinių miškų ūkio veikla“, skelbiama tinklalapyje www.vkontrolė.lt.

¹⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (2010-03-26 įsakymo Nr. 1K-085, 2014-06-26 įsakymo Nr. 1K-193 redakcijos).

¹⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015-04-13 raštas Nr. ((3.5.1-04)-6K)-1503049 „Dėl 2014 metų biudžeto vykdymo suvestinių ataskaitų rinkinių taisymo“ valstybės biudžeto asignavimų valdytojams.

2. VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ NAUDOJIMAS IR TURTO VALDYMAS, NAUDOJIMAS, DISPONAVIMAS JUO

Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“¹⁹ ypač daug dėmesio skiriama mus supančiai aplinkai, kuri yra pridėtinės vertės, stabilumo ir ilgalaikės pažangos kūrimo visose ūkio šakose pagrindas: būtina nuosekliai plėtoti aplinką tausojančių išteklių panaudojimą, išsaugoti natūralią biologinę įvairovę ir kultūrinį kraštovaizdį, mažinti aplinkos taršą, gamtos išteklius naudoti racionaliai.

Aplinkos ministerija atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas funkcijas aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos, gamtos išteklių, teritorijų planavimo, statybos, gyvenamųjų pastatų valdymo, priežiūros, atnaujinimo (modernizavimo), valstybės nekilnojamo turto ir hidrometeorologijos srityse²⁰.

Ministerija vykdo 9 programas. Aplinkos apsaugos rėmimo, Bendrųjų miškų ūkio reikių finansavimo, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo ir Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos yra finansuojamos iš mokesčių. Ministerijoje sukurta sistema šių mokesčių apskaičiavimo kontrolei vykdyti ir ji veikia patikimai.

Įgyvendindama Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programą, ministerija valstybės biudžeto lėšas išmokėjo investicijų projektų vykdytojams kaip subsidijas pagal nustatytą tvarką.

Tikrindami, kaip ministerijoje naudojamos lėšos viešinio paslaugoms, kitoms paslaugoms teikti, investicijų projektams įgyvendinti, prekėms, paslaugoms ir darbams įsigyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, pasirinktais (tikrintais) atvejais trūkumų nenustatėme.

Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos biudžeto asignavimus teisėtai naudojo jai pavestoms funkcijoms įgyvendinti. Pajamos už tarnybos teikiamas paslaugas, numatytas jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, gautos teisėtai, teisingai priskirtos įstaigos pajamoms ir laiku pervedamos į valstybės biudžetą. Įgyvendindama investicijų projektus (tikrinti 2 atvejai), jiems skirtus asignavimus tarnyba panaudojo teisėtai, o vykdytojai už įgyvendintus projektus atsiskaitė tinkamai.

Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra gautą valstybės paramą daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) administruoja Vyriausybės nustatyta tvarka. Darbo užmokestis viešosios įstaigos darbuotojams skiriamas ir mokamas vadovaujantis aplinkos ministro patvirtintomis tvarkomis ir teisės aktų nuostatomis.

Ankstesnio audito metu²¹ atkreipėme dėmesį, kad Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos nepanaudotų lėšų likutis nuo 2011 metų iki 2013 metų kasmet didėjo, todėl rekomendavome imtis priemonių, kad būtų paspartintas finansavimo skyrimas aplinkosaugos projektams vykdyti. Ministerija įgyvendino rekomendaciją²² ir 2015 metais pakeitė Investicijų

¹⁹ Lietuvos Respublikos Seimo 2012-05-15 nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinimo“.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-03-24 nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ (2011-12-21 nutarimo Nr. 1486 redakcija) 1.1 p.

²¹ Valstybės kontrolės 2014-07-15 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-20-1-40 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, skelbiama tinklalapyje www.vkontrolė.lt.

²² Aplinkos ministerijos 2015-04-09 raštas Nr. (9-1)-D8-2662 „Dėl rekomendacijos įgyvendinimo“.

projektų įgyvendinimo ir priežiūros tvarkos aprašą, kuriame nurodė trumpesnį laiką nuo paraiškų gavimo iki sprendimo skirti (neskirti) finansavimą (finansavimo) konkrečiam projektui įgyvendinti priėmimo, taip pat atsižvelgė į audito metu²³ pateiktą pastebėjimą, kad programos lėšų finansavimo kryptys turėtų būti tvirtinamos ataskaitinių metų pradžioje, o ne ataskaitiniams metams įpusėjus - finansavimo kryptis patvirtino 2015 metų pirmo ketvirčio pradžioje.

Toliau teikiame pastebėjimus dėl Aplinkos apsaugos rėmimo ir Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programų vykdymo, ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų (Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo ir Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos) lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, dėl lėšų panaudojimo paramos renginiui „Pirk dramblių“ organizavimui, dėl gyvenamųjų patalpų valdymo, dėl Lietuvos paviljono pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ techninio projekto parengimo paslaugų įsigijimo.

Kaip vykdoma Aplinkos apsaugos rėmimo programa

Aplinkos apsaugos rėmimo programos tikslas – finansuoti aplinkosaugos ir kitas priemones, nurodytas įstatyme²⁴. Aplinkos ministerija administruoja programai įgyvendinti skirtas lėšas. Programos finansavimo šaltinis yra lėšos, išieškotos už aplinkai padarytą žalą, baudos, didesni tarifo mokesčiai ir kt. Šiai programai vykdyti 2014 metais suplanuota surinkti 13 500,0 tūkst. Lt lėšų, faktiškai gauta – 15 765,1 tūkst. Lt, t. y. 2 265,1 tūkst. Lt daugiau. Metų pradžioje nepanaudotas lėšų likutis buvo 23 004,3 tūkst. Lt, o ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 25 557,0 tūkst. Lt.

Vis dar pasitaiko atvejų, kai programos lėšos naudojamos įsigyti paslaugoms, nesusijusioms su Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatyme²⁵ nurodyta programos lėšų naudojimo paskirtimi – lėšas naudoti moksliniams taikomiesiems darbams, aplinkos monitoringui, poveikio aplinkai vertinimui, aplinkosaugos srityje švietimui, mokymui, specialistų kvalifikacijai kelti, leidybai, aplinkosaugos informacijai skleisti, aplinkos apsaugos renginiams ir konkursams organizuoti, tarptautinių projektų ir sutarčių aplinkosaugos srityje įgyvendinimo išlaidoms apmokėti.

Ankstesnių auditų metu²⁶ ministerijai teikėme pastebėjimus, kad Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos buvo naudojamos ne šios programos tikslams. Ministerija ėmėsi priemonių, užtikrinančių, kad programos lėšos būtų naudojamos pagal tikslinę paskirtį. Tai patvirtina ir 2012–2014 metų audito rezultatai – atvejų, kai šiai programai skirtos lėšos naudojamos ne pagal paskirtį, pasitaiko rečiau.

²³ Valstybės kontrolės 2014-07-15 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-20-1-40 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, skelbiama tinklalapyje www.vkontrolė.lt.

²⁴ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymas, 2000-10-12 Nr. VIII-2025 (2010-07-02 įstatymo Nr. XI-1000 redakcija), 2 str. 1 d.

²⁵ Ten pat, 4 str. 1 d.5 ir 7 p.

²⁶ Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos: 2011-05-31 Nr. FA-P-20-6-53 „Dėl Aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 2012-07-13 Nr. FA-P-20-3-40 „Dėl Aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 2013-07-15 Nr. FA-P-20-2-92 „Dėl Aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, skelbiamos tinklalapyje www.vkontrolė.lt.

2014 metais nustatyti atvejai, kai Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos buvo naudojamos ne šios programos tikslams arba pirktos paslaugos teisės aktais pavestoms funkcijoms atlikti

- Viešajai įstaigai sumokėta 28,9 tūkst. Lt už kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo metodiką ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų integravimo į kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus metodiką. Minėtos paslaugos savo esme glaudžiai susijusios su ministerijos vykdoma programa „Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimo koordinavimas“ (kodas 03.37), kurios vienas iš tikslų yra sukurti skaidrią, pagrįstą profesionaliais sprendimais teritorijų planavimo ir įgyvendinimo sistemą, įgyvendinant teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros srityse darnaus vystymosi principus.
- Lietuvos ekspozicijos pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ supaprastinto atviro projekto konkurso pirmosios–trečiosios vietos laimėtojams iš viso išmokėti 22,0 tūkst. Lt dydžio apdovanojimai (premijos), nors ministerija vykdė programą „Lietuvos pasiekimų pristatymas pasaulinėje parodoje Italijoje“ (kodas 02.40), kurios priemonė yra „Įrengti ir eksploatuoti Lietuvos paviljoną (įskaitant ekspoziciją, tarnybines patalpas ir VIP zoną), išlaikyti personalą, parengti ir įgyvendinti kultūrinę-informacinę programą, organizuoti Nacionalinės dienos ir kt. renginius“.
- Uždarajai akcinei bendrovei sumokėta 10,4 tūkst. Lt už įvairiuose leidiniuose paskelbtus straipsnius daugiabučių namų renovacijos ir modernizavimo temomis, pvz., „Renovacija: griežtesnė kontrolė ir mažiau pažeidimų“, „Jaudulio dėl statybų kokybės – mažiau“ ir uždarajai akcinei bendrovei sumokėta 25,0 tūkst. Lt už žurnale „Archiforma“ paskelbtus straipsnius tomis pačiomis temomis, pvz., „Renovacija Lietuvoje: pradžia padaryta“, „Renovacija Lietuvoje: veiksmas vyksta“. Minėtos paslaugos savo esme glaudžiai susijusios su į ministerijos vykdomą programą „Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimo koordinavimas“ (kodas 03.37) integruota Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, kurios tikslas – skatinti daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkus atnaujinti ir modernizuoti namus, didinant jų energetinį naudingumą ir sukurti ilgalaikį gyvenamųjų namų atnaujinimo (modernizavimo) proceso rėmimo ir finansavimo mechanizmą, vykdyti modernizavimo stebėseną ir kokybės kontrolę.
- Uždarajai akcinei bendrovei sumokėta 157,3 tūkst. Lt už Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano projekto parengimo ir valstybinio atliekų tvarkymo plano projekto poveikio ir strateginių pasekmių aplinkai vertinimo atlikimo paslaugas ir uždarajai akcinei bendrovei sumokėta 30,2 tūkst. Lt už Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo 2011–2012 m. ataskaitos parengimo paslaugas, nors funkcijos – rengti Valstybinį atliekų tvarkymo planą ir sudaryti darbo grupę Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo dviemėms ataskaitoms rengti – pavestos teisės aktais ministerijai.

Aplinkos apsaugos rėmimo programa tampa papildomu ministerijos programų priemonių, kurioms vykdyti valstybės biudžeto asignavimai nebuvo patvirtinti, finansavimo šaltiniu.

Ministerija planuodama 2014 metų biudžeto projektą, nurodė²⁷ Vyriausybei ir Finansų ministerijai 100,0 tūkst. Lt lėšų poreikį programos „Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimo koordinavimas“ priemonei „Moksliniams tyrimams teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros srityse“ įgyvendinti. Šiai priemonei vykdyti asignavimai nebuvo patvirtinti, o dalis šios priemonės išlaidų (28,9 tūkst. Lt) buvo apmokėta iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų.

²⁷ Aplinkos ministerijos 2013-06-06 raštas Nr. (9-3)-D8-4785 „Dėl Aplinkos ministerijos 2014-2016 m. strateginio veiklos plano projekto“ Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Finansų ministerijai.

Ministerijos teigimu²⁸, Aplinkos apsaugos įstatyme²⁹ nurodyta, kad Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos yra papildomas aplinkos apsaugos finansavimo šaltinis. Todėl šios programos lėšos gali būti naudojamos siekiant bendrų ministerijos aplinkosaugos tikslų, pirmiausia įgyvendinant tas prioritėtines priemones, kurioms skiriamas nepakankamas valstybės biudžeto finansavimas.

Atlikdami audito procedūras ir vertindami Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų panaudojimą, keletą metų stebime susiformavusią praktiką, kai šios programos lėšos naudojamos priemonėms, kurioms skiriamas nepakankamas valstybės biudžeto finansavimas. Valstybės kontrolės nuomone, Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymas, kaip specialusis teisės aktas, apibrėžia tikslinę šios programos lėšų paskirtį, todėl Aplinkos apsaugos įstatyme nustatytas abstraktus reglamentavimas, sudarantis prielaidas šios programos lėšomis papildomai finansuoti aplinkos apsaugos priemones, nelaikytinas tinkamu, sukelia praktinių neaiškumų ir ginčų dėl lėšų naudojimo galimybių. Todėl ministerijai siūlome imtis iniciatyvos įvertinti teisinio reglamentavimo tinkamumą bei pagrįstumą ir prireikus inicijuoti teisės aktų pakeitimus.

Klaipėdos apskrities teritorijų bendrojo (generalinio) plano rengimas

Klaipėdos apskrities teritorijų bendrajam (generaliniam) planui rengti ankstesniais laikotarpiais iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų buvo skirta 250,0 tūkst. Lt, panaudota 228,2 tūkst. Lt, tačiau planas daugiau nei per vienerius metus nuo paslaugų atlikimo termino pabaigos nebuvo parengtas.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. Valstybės teritorijos dalies bendrojo plano rengimą organizuoja Aplinkos ministerija³⁰. Iki šio laikotarpio³¹ rengti planą Vyriausybė buvo įgaliojusi³² Būsto ir urbanistinės plėtros agentūrą.

Agentūra pagal 2012-08-02 su individualiaja įmone sudarytą sutartį³³ įsigijo Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano rengimo paslaugas (sutarties kaina - 250,0 tūkst. Lt).

Paslaugos teikėjas įsipareigojo vykdyti sutartį dviem etapais: 2012 metų pabaigoje perdavė³⁴ užsakovui pirmąją paslaugų dalį³⁵, už kurią agentūra sumokėjo 228,2 tūkst. Lt.

Likviduojant Būsto ir urbanistinės plėtros agentūrą³⁶ 2013-10-04 visas užsakovo teises ir pareigas perėmė³⁷ Aplinkos ministerija ir tapo bendrojo plano rengimo organizatore ir prisiėmė

²⁸ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2015-07-23 raštas Nr. (7-1)-D8-5550 „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

²⁹ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, 1992-01-21 Nr. I-2223 (2003-06-10 įstatymo Nr. IX-1610 redakcija), 30 str.

³⁰ Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, 1995-12-12 Nr. I-1120 (2013-06-27 įstatymo Nr. XII-407 redakcija), 24 str. 3 d.

³¹ Ten pat (2004-01-15 įstatymo Nr. IX-1962 redakcija), 5 str. 4 d. 1 p.

³² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-04-15 nutarimo Nr. 416 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo įgyvendinimo“ (2010-08-25 nutarimo Nr. 1234 redakcija) 4.2. p.

³³ Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros ir individualiosios įmonės 2012-08-02 „Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano baigimo paslaugų viešojo pirkimo sutartis Nr. 1.8.1-14.

³⁴ Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros ir individualiosios įmonės 2012-12-27 paslaugų priėmimo – perdavimo aktas Nr. 1.

³⁵ Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano konkretizuotų sprendinių tikslinimas, jų eksponavimas, sprendinių pasekmių vertinimo ataskaitos parengimas, dokumentų parengimas derinti (atliktų paslaugų kaina – 228,2 tūkst. Lt).

³⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-06-12 nutarimas Nr. 539 „Dėl biudžetinės įstaigos Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros veiklos nutraukimo“.

įsipareigojimą dėl antro sutarties etapo įgyvendinimo. Tačiau antroji paslaugų dalis iki 2013-10-31 nebuvo įvykdyta, o šalys darbams pabaigti nepasinaudojo sutartyje numatyta galimybe ją pratęsti iki 2013-12-31.

Ministerija, kad planas būtų galutinai parengtas ir pateiktas Vyriausybei tvirtinti, turi jį suderinti su įvairiomis institucijomis, patikslinti jį pagal gautas trečiųjų asmenų pastabas ir pateikti patikrinti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai.

Audito metu negavome pakankamų ir tinkamų įrodymų, kad Aplinkos ministerija, kaip viena iš sutarties šalių, sutarties galiojimo laikotarpiu tinkamai įgyvendino bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai³⁸ – planas daugiau nei per vienerius metus nuo paslaugų atlikimo termino pabaigos nebuvo parengtas.

Ministerija nurodė³⁹ priežastis, dėl kurių užsitęsė detaliojo plano rengimas

„<...> Tinkamą įsipareigojimų vykdymą apsunkino trečiųjų asmenų veiksmai, t. y. derinimo procedūrų sudėtingumas, didelis suinteresuotų asmenų skaičius, nuolatinis pastabų derinamam dokumentui pateikimo vėlavimas ir netinkamas bendradarbiavimas. Dėl šių veiksmų teikėjas negalėjo įvykdyti įsipareigojimų iki sutartyje nurodytos datos. Aplinkos ministerija, kaip plano rengimo organizatorius, norėdama kuo greičiau ir kokybiškai užbaigti plano rengimą, tuo tikslu suorganizavo 2 pasitarimus su derinančiomis institucijomis bei vykdė kitas procedūras pagal Teritorijų planavimo įstatymo reikalavimus (kreipimaisi, raštai ir pan.). Kad įvykdyti sutarties įsipareigojimus, trūksta Klaipėdos rajono savivaldybės derinimo. Gautas Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos posėdžio protokolai, kuriame atsakoma derinti planą. Aplinkos ministerija kreipėsi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją su prašymu spręsti ginčą“.

Aplinkos ministras, kaip asignavimų valdytojas, netinkamai vykdė pareigą, įtvirtintą Biudžeto sandaros įstatyme⁴⁰, – neužtikrino tinkamo paskirtų asignavimų naudojimo rezultatyvumo, nes nepasiekė sutarties tikslo.

Aplinkos ministerija pažymėjo⁴¹, kad 2015 m. gegužės mėnesį buvo baigtos projekto derinimo procedūros su visomis institucijomis. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija ministerijai pateikė teigiamą plano patikrinimo išvadą, liepos mėnesį rengėjas plano projektą pateikė ministerijai. Šiuo metu ministerija rengia dokumentus dėl Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano projekto teikimo Vyriausybei tvirtinti.

Valstybinio atliekų tvarkymo plano rengimas

Ministerija, turėdama pakankamai žmoniškųjų išteklių funkcijoms atlikti, iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų pirko 157,3 tūkst. Lt vertės paslaugas Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano projektui parengti ir valstybinio atliekų tvarkymo plano projekto poveikio ir strateginių pasekmių aplinkai vertinimui atlikti.

Valstybinį atliekų tvarkymo planą ir jo įgyvendinimo priemones rengia Aplinkos ministerija, ne

³⁷ Likviduojamos biudžetinės įstaigos Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros, Aplinkos ministerijos ir individualiosios įmonės 2013-10-04 susitarimas Nr. VPSS-2013-20-AARP „Dėl teisių ir įsipareigojimų perėmimo prie 2012-08-02 Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano baigimo paslaugų viešojo pirkimo sutarties Nr. 1.8.1-14“.

³⁸ Lietuvos Respublikos Civilinio kodeksas, patvirtintas 2000-07-18 įstatymu Nr. VIII-1864, 6.246 str. 1 d.

³⁹ Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros departamento atsakingų darbuotojų 2015-04-10 nurodytos elektroninėmis priemonėmis.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946, 2010-12-09 įstatymo Nr. XI-1209 redakcijos), 5 str. 1 d. 7 p.

⁴¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2015-07-23 raštas Nr. (7-1)-D8-5550 „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

rečiau kaip kas šešeri metai jį įvertina ir prireikus patikslintą teikia Vyriausybei tvirtinti⁴².

Valstybinio atliekų tvarkymo plano tikslas – nustatyti strateginius atliekų tvarkymo iki 2020 metų tikslus, uždavinius ir priemones, būtinas užsibrėžtiems tikslams pasiekti, valstybines atliekų tvarkymo užduotis ir atliekų tvarkymo užduotis savivaldybėms, nacionalinės ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos finansavimo kryptis ir plano įgyvendinimo vertinimo kriterijus⁴³.

Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategiją ir politiką formuojančius Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus pavesta⁴⁴ rengti Aplinkos ministerijos Atliekų departamento Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategijos skyriui. Tačiau ministerija Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano projektą ir valstybinio atliekų tvarkymo plano projekto poveikio ir strateginių pasekmių aplinkai vertinimą už 157,3 tūkst. Lt įsigijo⁴⁵ iš uždarosios akcinės bendrovės.

Ministerija nesilaikė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatų⁴⁶, kad asignavimų valdytojai, organizuodami programų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, vykdymą, turi teisę Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka iš įmonių, įstaigų ir organizacijų pirkti paslaugas ir darbus, nepriskirtus prie asignavimų valdytojo ar jam pavaldžių biudžetinių įstaigų funkcijų.

Pažymime, kad ministerijai įstatymu minėta funkcija pavesta vykdyti dar 2011 metais⁴⁷, todėl turėjo būti žinomas dokumento sudėtingumas, darbo pobūdis ir tam reikalingi žmogiškieji išteklių bei darbuotojų kvalifikacija.

Ministerijos paaiškinimas dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano projekto paslaugų pirkimo

„<...> atsižvelgiant į tai, kad Planas savo apimtimi didžiausias strateginis dokumentas atliekų srityje ir jo parengimui buvo reikalinga ne tik kompetencija atliekų tvarkymo srityje, bet ir ekonominės, teisinės, finansinės žinios, be to, turėjo būti sudarytas Plano įgyvendinimo priemonių planas, kurį be Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų turi įgyvendinti Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija, Finansų ministerija, savivaldybės ir kt., buvo nuspręsta pirkti Plano projekto, poveikio aplinkai ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atlikimo paslaugą. Įvertinant Plano projekto ir susijusių dokumentų parengimo apimtį, Atliekų departamentas *neturėjo pakankamai žmogiškųjų išteklių* aukščiau išvardintose srityse tokiam dokumentui parengti“⁴⁸.

⁴² Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (2002-07-01 įstatymo Nr. IX-1004, 2011-04-19 įstatymo Nr. 1324 redakcijos), 26 str. 3 d.

⁴³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-12 nutarimas Nr. 519 „Dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plano patvirtinimo“ (2014-04-16 nutarimo Nr. 366 redakcija).

⁴⁴ Aplinkos ministerijos Atliekų departamento Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategijos skyriaus nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2010-02-02 įsakymu Nr. D1-92 (2013-04-24 įsakymo Nr. D1-275redakcija), 5.1. p.

⁴⁵ Aplinkos ministerijos ir uždarosios akcinės bendrovės 2012-06-18 Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano projekto parengimo ir valstybinio atliekų tvarkymo plano projekto poveikio ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atlikimo paslaugų pirkimo sutartis Nr. AARP12-13-vp.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751, 2008-07-09 nutarimo Nr. 720 redakcijos), 81 p.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-787 (2002-07-01 įstatymo Nr. IX-1004, 2011-04-19 įstatymo Nr. 1324 redakcijos), 26 str. 3 d.

⁴⁸ Aplinkos ministerijos Atliekų departamento Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategijos skyriaus darbuotojų pateiktas 2015-02-17 elektroninėmis priemonėmis.

„<...> apie 90 proc. sutartyje dėl Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano projekto parengimo numatytų darbų sudarė įvairių dokumentų analizė ir tik apie 10 proc. – darbai, susiję su Plano, kaip teisės akto, rengimu ir derinimu. Manome, kad, atsižvelgiant į atliekų tvarkymo sektoriaus svarbą, keliamus tikslus, sektoriaus dalyvius, gamintojų ir importuotojų vaidmenį, Aplinkos ministerija turėjo pasitelkti išorinius ekspertus“⁴⁹.

Mūsų nuomone, dėl darbo organizavimo trūkumų ir (ar) nepakankamo pasitikėjimo institucijos darbuotojais, kad jiems būtų galima pavesti atlikti užduotis, kyla ir kitos neigiamos pasekmės: nekaupiami patirtis, reikalinga institucijos funkcijoms atlikti, ir sudaromos prielaidos visuomenei abejoti valstybės tarnautojų kompetencija ir gebėjimais atlikti pavestą darbą.

Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo dviemėtes ataskaitos rengimas

Vyriausybės nutarimu patvirtinta Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, už jos įgyvendinimo koordinavimą atsakinga paskirta Aplinkos ministerija⁵⁰. Nutarime⁵¹ nurodyta, kad Aplinkos ministerija iš Aplinkos, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Ūkio, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijų bei Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovų turi sudaryti darbo grupę, kuri parengtų dviemėtes strategijos įgyvendinimo ataskaitas ir jas pateiktų Nacionalinei darnaus vystymosi komisijai.

Aplinkos ministras darbo grupės, kuri parengtų dviemėtes strategijos įgyvendinimo ataskaitas nesudarė, o jai pavestą strategijos įgyvendinimo 2011–2012 m. ataskaitos parengimą už 30,2 tūkst. Lt įsigijo⁵² iš uždarnosios akcinės bendrovės.

Aplinkos ministras, kaip biudžetinės įstaigos vadovas, netinkamai vykdė pareigą, nustatytą Biudžetinių įstaigų įstatyme⁵³, organizuoti biudžetinės įstaigos darbą taip, kad būtų atliekamos teisės aktuose nustatytos funkcijos, ir neracionaliai panaudojo 30,2 tūkst. Lt jam skirtų biudžeto asignavimų.

Ministerija 273,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų panaudojo įsigyti paslaugoms, nesusijusioms su Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatyme nurodyta programos lėšų naudojimo paskirtimi, nes apmokėjo kitų vykdomų programų priemones ir pirkto paslaugas jai teisės aktais pavestoms funkcijoms atlikti.

Aplinkos apsaugos rėmimo programa tampa papildomu ministerijos programų priemonių, kurioms vykdyti valstybės biudžeto asignavimai nebuvo patvirtinti, finansavimo šaltiniu.

Ministerijos veiksmai vykdant jai teisės aktais nustatytas funkcijas vertintini kaip turintys trūkumų: ministerija nepanaudojo visų galimų priemonių darbui organizuoti taip, kad būtų atliekamos nustatytos funkcijos, užtikrintas racionalus ir taupus biudžeto lėšų naudojimas ir rezultatyvumas.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2015-07-23 raštas Nr. (7-1)-D8-5550 „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-11 nutarimo Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (2009-09-16 nutarimo Nr. 1247 redakcija), 1 ir 3 p.

⁵¹ Ten pat, 5.1. p.

⁵² Aplinkos ministerijos ir uždarnosios akcinės bendrovės 2014-06-20 Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo 2011-2012 m. ataskaitos parengimo paslaugų pirkimo sutartis Nr. VPS-2014-108-AARP.

⁵³ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1113 (2010-01-21 įstatymo Nr. XI-666 redakcija) 9 str. 2 d. 1 p.

Siekdami užtikrinti racionalų valstybės biudžeto lėšų naudojimą, ministerijai rekomenduojame sudaryti darbo grupę Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo dviemėms ataskaitoms rengti ir teikti Nacionalinei darnaus vystymosi komisijai, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime. Taip pat siūlome ministerijai priimti ir įgyvendinti sprendimus, kurie sudarytų prielaidas valstybės biudžeto asignavimus ir kitus išteklius, skirtus ministerijos funkcijoms vykdyti, naudoti ekonomiškai ir tokiu būdu užtikrinti efektyvumo principo įgyvendinimą.

Kaip vykdoma Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa

Bendrosioms miškų ūkio reikmėms tenkinti Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinių miškų valdytojams nustatomi privalomieji 5 procentų atskaitymai į valstybės biudžetą nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką bei miško žemės savininkų mokamos piniginės kompensacijos pakeitus miškų žemės paskirtį. Šie atskaitymai ir piniginės kompensacijos įtraukiami į valstybės biudžeto pajamas ir naudojami bendrosioms miškų ūkio reikmėms finansuoti. Šias lėšas administruoja ir jų naudojimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

Pavaldi įstaiga Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos atlieka miškų urėdijų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos funkcijas ir koordinuoja jų veiklą⁵⁴. Generalinė miškų urėdija organizuoja ir koordinuoja miškų urėdijoms priskirtų valstybinių miškų atkūrimą, priežiūrą, apsaugą ir miško išteklių naudojimą.

Kiekvienais metais Generalinė miškų urėdija skiria Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų miškų urėdijoms (valstybės įmonėms) ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti arba jo vertei padidinti. 2014 m. valstybės įmonės už gautas lėšas (259,2 tūkst. Lt) įsigijo įrenginius gaisrams gesinti ir atliko miškų mokymo informacijos centro – miško muziejaus „Girios aidas“ pastato kapitalinį remontą.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme⁵⁵ nurodyta, kad iš įmonei skirtų lėšų sukurtas turtas laikomas dotacija, kai lėšos skiriamos infrastruktūrai įsigyti ar sukurti, taip pat įmonės valdomos infrastruktūros vertei padidinti, jeigu infrastruktūra, kuri būtų įsigyta, sukurta ar kurios vertė būtų padidinta, priskirtina turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

Miškų veiklos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra apibrėžta, kas sudaro miškų infrastruktūrą, kuri pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

Pažymime, kad kitas veiklos sritis reglamentuojančiuose teisės aktuose konkrečiai apibrėžta, kas sudaro kiekvienos srities infrastruktūrą: Aviacijos įstatyme⁵⁶ – kas sudaro oro uosto infrastruktūrą (transporto infrastruktūros dalis, kurią sudaro žemės sklypas, aerodromas, specifinės paskirties statiniai ir įrenginiai), Geležinkelių transporto kodekse⁵⁷ – kas sudaro geležinkelių infrastruktūrą (geležinkelio keliai, kiti statiniai, geležinkelių infrastruktūros objektų užimama žemė, įranga ir

⁵⁴ Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, 1994-11-22 Nr. I-671 (2001-04-10 įstatymo Nr. IX-240, 2005-02-15 įstatymo Nr. X-119 redakcijos), 5 str. 4 d. 1 p.

⁵⁵ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas, 1994-12-21 Nr. I-722 (2003-12-16 įstatymo Nr. IX-1895; 2011-12-01 įstatymo Nr. XI-1752 redakcijos), 13 str. 4 d.

⁵⁶ Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas, 2000-10-17 Nr. VIII-2066 (2011-05-19 įstatymo Nr. XI-1392 redakcija), 2 str. 29 d.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas, patvirtintas 2004-04-22 įsakymu Nr. IX-2152 (2013-04-18 įstatymo Nr. XII-235 redakcija), 3 str. 5 d.

įrenginiai, būtini geležinkelių transporto eismui organizuoti ir valdyti bei geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti) ir kt.

Teisės aktuose neapibrėžus miškų infrastruktūros sąvokos, negalima nustatyti, ar lėšas, skirtas turtui įsigyti, laikyti dotacija ir ar už jas įsigytas ar sukurtas turtas, priskirtinas turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

Ką mes siūlėme

Valstybinio audito metu ministerijai siūlėme⁵⁸ apsvastyti klausimą dėl infrastruktūros sąvokos apibrėžimo miškų veiklos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose ir prireikus inicijuoti atitinkamus teisės aktų pakeitimus.

Esamos situacijos sprendimas

Aplinkos ministerija informavo⁵⁹, kad rengia Miškų įstatymo projektą, kuriame numatoma apibrėžti miško infrastruktūros, kuri galėtų būti tik valstybės nuosavybė, sąvoką.

Generalinė miškų urėdija nekontroliavo, kad valstybės įmonės iš programos lėšų įsigytą turtą vadovaudamosi Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, kaip nurodyta Bendrųjų miškų ūkio reikiųjų finansavimo programos lėšų naudojimo tvarkos apraše. Audito metu Generalinė miškų urėdija atsižvelgė⁶⁰ į nustatytus trūkumus ir nurodė įmonėms pateikti dokumentų kopijas, įrodančias, kad turtas buvo įsigytas vadovaujantis teisės aktais.

Generalinė miškų urėdija, norėdama gauti patvirtinimą, kad miškų urėdijos lėšas, skirtas turtui įsigyti, panaudojo pagal sutartyje nurodytą paskirtį, neatliko patikrų vietoje, kaip nurodyta sutartyse su miškų urėdijomis. Audito metu⁶¹ Generalinėje miškų urėdijoje buvo paskirtas asmuo, kuriam pavesta atlikti patikras vietoje.

Miškų veiklos sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra apibrėžta, kas sudaro miškų infrastruktūrą, kuri pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė. Teisės aktuose neapibrėžus miškų infrastruktūros sąvokos, negalima nustatyti, ar lėšas (259,2 tūkst. Lt), skirtas valstybės įmonėms (miškų urėdijoms) turtui įsigyti, laikyti dotacija ir ar už jas įsigytas ar sukurtas turtas, priskirtinas turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

Kaip planuojamos lėšos investicijų projektams įgyvendinti

Neparengus investicijų projektų, Aplinkos ministerija įsigijo nematerialųjį turtą (81,0 tūkst. Lt), o dvi jai pavaldžios įstaigos - Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas ir Generalinė miškų urėdija - valstybės biudžeto lėšas (122 380,9 tūkst. Lt) skyrė kapitalo investicijoms viešosioms įstaigoms, savivaldybių įstaigoms, akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kurių visos arba dauguma akcijų priklauso savivaldybėms bei valstybės įmonėms.

Ilgalaikio turto sukūrimas, įsigijimas arba jo vertės padidinimas valstybės biudžeto lėšomis

⁵⁸ Valstybės kontrolės 2015-03-10 raštas Nr. S-(20-3872)-488 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

⁵⁹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2015-07-23 raštas Nr. (7-1)-D8-5550 „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

⁶⁰ Ten pat.

⁶¹ Ten pat.

laikomas valstybės kapitalo investicijomis, kurioms panaudoti Vyriausybės nustatyta tvarka⁶² turi būti rengiami investicijų projektai.

Nustatyta atvejų, kai lėšos kapitalo investicijoms skirtos neparengus investicijų projektų

- Ministerija pagal ekspertinių paslaugų pirkimo sutartį⁶³ kūrė Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinę sistemą⁶⁴ už 81,0 tūkst. Lt.
- Pavaldi įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas skyrė 122 121,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų kaip subsidijas, iš jų 120 208,0 tūkst. Lt iš Klimato kaitos specialiosios programos ir 1 913,7 tūkst. Lt iš Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos valstybės viešosioms įstaigoms, savivaldybių įstaigoms, akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kurių visos arba dauguma akcijų priklauso savivaldybėms, visuomeninės paskirties pastatams modernizuoti, biokuro katilams įrengti, mažai taršiams miesto autobusams įsigyti, valymo įrangai modernizuoti ir kitiems aplinkos apsaugos investiciniams projektams finansuoti.
- Pavaldi įstaiga Generalinė miškų urėdija iš Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos pagal subsidijų teikimo sutartis⁶⁵ skyrė 259,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų valstybės įmonėms⁶⁶ ilgalaikio turto (įrenginių miškų gaisrams gesinti bei jų prevencijai vykdyti) įsigijimo išlaidoms kompensuoti ir miškų mokymo ir informacijos centro–miško muziejaus „Girios aidas“ pastato remonto, kuris pagerino pastato savybes, išlaidoms kompensuoti.

Investicijų projektas – dokumentas, finansiškai (ekonomiškai), techniškai ir socialiai pagrindžiantis investavimo tikslus, įvertinantis investicijų grąžą (komercinis projektas) bei kitus efektyvumo rodiklius, nurodantis projekto įgyvendinimui reikalingas lėšas bei finansavimo šaltinius ir terminus⁶⁷.

Rengti investicijų projektus svarbu, nes šio proceso metu įstaiga įvertina ar planuojama investicija turi ryšį su įgyvendinamos programos uždaviniais, kokį poveikį valdymo sričiai turės kiekvienas įgyvendintas investicijų projektas.

Ministerija 122 461,9 tūkst. Lt biudžeto lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, neįtraukė į Valstybės investicijų 2014–2016 metų programą.

Valstybės investicijų politika formuojama Seimo tvirtinamoje Valstybės investicijų programoje, kurioje turi būti patvirtintos visos lėšos, numatytos valstybės remiamų programų investicijų projektams įgyvendinti, ir nurodyti jų finansavimo šaltiniai bei įgyvendinimo terminai.

Siekdami, kad Valstybės investicijų programoje būtų tikslūs ir neklaidinantys valstybės lėšų

⁶² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimas Nr. 478 „Dėl Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (2011-02-23 nutarimo Nr. 205, 2014-10-15 nutarimo Nr. 1117 redakcijos).

⁶³ Aplinkos ministerijos ir uždarnosios akcinės bendrovės 2012-09-12 Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos sukūrimo ekspertinių paslaugų pirkimo sutartis Nr. GPATP12-13.

⁶⁴ Parengtas informacinės sistemos nuostatų projektas, techninė specifikacija bei galimi ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijai.

⁶⁵ Aplinkos ministerijos ir valstybės įmonių subsidijų teikimo sutartys: Druskininkų miškų urėdijos 2013-07-23 Nr. 9F-61, Kuršėnų miškų urėdijos 2013-12-10 Nr. 9F-147, Nemenčinės miškų urėdijos 2014-11-20 Nr. 9F-197, Trakų miškų urėdijos 2014-11-20 Nr. 9F-198 ir Kretingos miškų urėdijos 2014-11-20 Nr. 9F-199.

⁶⁶ Iš jų: 40,1 tūkst. Lt Kuršėnų miškų urėdijai, 168,0 tūkst. Lt Nemenčinės miškų urėdijai, 2,0 tūkst. Lt Trakų miškų urėdijai ir 19,9 tūkst. Lt Kretingos miškų urėdijai ir 29,2 tūkst. Lt Druskininkų miškų urėdijai.

⁶⁷ Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas, 1999-07-07 Nr. VIII-1312, 2 str. 10 d.

investavimo duomenys, rekomendavome⁶⁸ ministerijai imtis priemonių, kad Klimato kaitos specialiosios programos ir Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšos, skirtos kapitalo investicijoms, būtų planuojamos vadovaujantis Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklėmis.

Šiam klausimui išspręsti, ministerija organizavo pasitarimą, kuriame dalyvavo Finansų ministerijos⁶⁹, Aplinkos ministerijos, Lietuvos aplinkos apsaugos fondo ir Valstybės kontrolės atstovai. Pasitarime buvo pritarta⁷⁰ Valstybės kontrolės nuomonei, kad lėšas, skirtas valstybės viešosioms įstaigoms, savivaldybių įstaigoms, akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kurių visos arba dauguma akcijų priklauso savivaldybėms, investicijų projektams vykdyti, reikėtų planuoti Valstybės investicijų programoje.

Pažymėtina, kad ministerija į Valstybės investicijų 2015-2017 metų programą įtraukė⁷¹ investicijas, kurios finansuojamos iš Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos - Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas bei Generalinė miškų urėdija, nesilaikydamos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių reikalavimų, 122 461,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų panaudojo valstybės kapitalo investicijoms, neįtrauktoms į Valstybės investicijų 2014-2016 metų programą, todėl 2014 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio Valstybės investicijų programos vykdymo 2014-12-31 ataskaitoje pateikta ne visa informacija, t. y. nežinoma tikroji valstybės kapitalo investicijų į atitinkamą sritį suma.

Atsižvelgę į tai, kad ministerija ir jai pavaldžios įstaigos ėmėsi priemonių nustatytiems trūkumams pašalinti, tikimės, kad ateityje lėšos, skirtos kapitalo investicijoms, bus planuojamos vadovaujantis Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių nuostatomis.

Kaip panaudotos lėšos paramos renginiui „Pirk dramblių“ organizuoti

Lietuvos zoologijos sodas inicijavo paramos projekto „Pirk dramblių 2014“, skirtą Zoologijos sodui paremti, organizavimą.

Paramos projekto metu Lietuvos zoologijos sodui paaukota ir iki 2015-05-31 pervesta 182,3 tūkst. Lt⁷².

Paramos projektui organizuoti ir lėšoms surinkti Zoologijos sodas 2014-09-23 su uždara akcine bendrove sudarė sutartį⁷³, pagal kurią įsigijo paramos projekto „Pirk dramblių“ organizavimo paslaugas.

⁶⁸ Valstybės kontrolės 2015-03-31 raštas Nr. S-(20-3872)-598 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

⁶⁹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2015-07-23 raštas Nr. (7-1)-D8-5550 „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

⁷⁰ Ten pat.

⁷¹ Aplinkos ministro 2014-12-05 įsakymas Nr. D1-998 „Dėl aplinkos ministro valdymo srities 2015-2017 metų investavimo prioritetų nustatymo ir valstybės kapitalo investicijų paskirstymo pagal aplinkos ministro valdymo srities 2015-2017 metų investavimo prioritetus ir investicijų projektus (investicijų projektų įgyvendinimo programas) patvirtinimo“.

⁷² Lietuvos zoologijos sodo Finansų skyriaus pateiktos suvestinės ataskaitos duomenys.

⁷³ Lietuvos zoologijos sodo ir uždarosios akcinės bendrovės 2014-09-23 sutartis „Dėl projekto organizavimo bei renginio organizavimo, filmavimo ir transliavimo“.

Audito metu Valstybės kontrolė vertino šios sutarties įgyvendinimą.

Už paramos projekto organizavimą, finalinio paramos projekto renginio „Pirk dramblių“ pravedimą, filmavimą ir kitas paslaugas privačiai bendrovei Lietuvos zoologijos sodas sumokėjo 164,6 tūkst. Lt sutartinį atlyginimą⁷⁴.

Audito metu nustatyta, kad už projekto organizavimo paslaugas Zoologijos sodas privačiai bendrovei sumokėjo 90,0 tūkst. Lt sutartinį atlyginimą iš ministerijos skirtų⁷⁵ Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų. Už papildomas organizavimo paslaugas buvo sumokėta 74,6 tūkst. Lt iš gautų paramos lėšų.

Pažymėtina, kad Zoologijos sodas, sudarydamas sutartį dėl projekto bei renginio organizavimo, filmavimo ir transliavimo, neįvertino rizikos, kad lėšų projekto metu gali būti surinkta per mažai, todėl gali prireikti privačios bendrovės sutartinio atlyginimo dalį papildomai finansuoti iš biudžeto. Taigi, sudaręs minėtą sutartį su privačia bendrove, projekto metu Zoologijos sodas gavo 182,3 tūkst. Lt paramos, tačiau išleido 164,6 tūkst. Lt (sutartiniam atlyginimui už paslaugas apmokėti), todėl faktiškai Zoologijos sodas gavo 17,7 tūkst. Lt lėšų gyvūnų gyvenimo kokybei, laikymo sąlygoms pagerinti ir kt.

Audito institucijos vertinimu, sutarties su uždarąja akcine bendrove paramos projektui organizuoti sudarymas finansiškai buvo naudingas privačiam sektoriui, bet ne Zoologijos sodui. Auditorių nuomone, 90,0 tūkst. Lt galėjo būti tiesiogiai skirtos ir panaudotos Zoologijos sodo reikmėms.

Svarbu pažymėti ir tai, kad papildomas 74,6 tūkst. Lt atlyginimas už papildomas paramos projekto organizavimo paslaugas sutartyje nedetalizuotas – nenurodyta, kokios papildomos paslaugos bus suteiktos, kokios tokių paslaugų sąnaudos, kokioms objektyvioms aplinkybėms susidarius gali prireikti papildomų organizavimo paslaugų. Iš pateiktų dokumentų (pirkimo dokumentų, sutarties, PVM sąskaitų faktūrų) negalėjome nustatyti, kokios konkrečios papildomos paslaugos buvo suteiktos, todėl negalime patvirtinti, kad 74,6 tūkst. Lt paramos lėšų buvo panaudota teisėtai.

Aplinkos ministras, kaip asignavimų valdytojas ir biudžetinės įstaigos vadovas, netinkamai vykdė pareigas, nustatytas Biudžeto sandaros⁷⁶ ir Biudžetinių įstaigų⁷⁷ įstatymuose, nes neužtikrino programos vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo rezultatyvumo ir racionalumo, kadangi 90,0 tūkst. Lt Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų galėjo skirti tiesiogiai Zoologijos sodo reikmėms finansuoti, o ne privačiai bendrovei sutartiniam atlyginimui už paramos projekto organizavimo paslaugas sumokėti.

Audito metu surinkti įrodymai leidžia daryti prielaidą, kad Lietuvos zoologijos sodas, sudarydamas sutartį su privačia bendrove dėl paramos renginio organizavimo, netinkamai įgyvendino bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai⁷⁸, nes neįvertino rizikos, jog

⁷⁴ Lietuvos zoologijos sodo ir uždarosios akcinės bendrovės 2014-09-23 sutarties „Dėl projekto organizavimo bei renginio organizavimo, filmavimo ir transliavimo“ 5.1 ir 5.2 p.

⁷⁵ Aplinkos ministro 2014-06-16 įsakymas Nr. D1-528 „Dėl Aplinkos apsaugos rėmimo programos 2014 m. išlaidų sąmatos patvirtinimo“ (2014-09-23 įsakymo Nr. D1-769 redakcija).

⁷⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946, 2010-12-09 įstatymo Nr. XI-1209 redakcijos), 5 str. 1 d. 7 p.

⁷⁷ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1113 (2010-01-21 įstatymo Nr. XI-666 redakcija), 9 str. 2 d. 6 p.

⁷⁸ Lietuvos Respublikos Civilinis kodeksas, patvirtintas 2000-07-18 įstatymu Nr. VIII-1864, 6.246 str. 1 d.

lėšų, kuriomis numatyta sumokėti paramos projekto organizatoriui kaip papildomą atlyginimą, gali būti nesurinktos, todėl gali prireikti finansuoti iš biudžeto.

Audito institucijos vertinimu, sutarties su uždarąja akcine bendrove paramos projektui organizuoti sudarymas finansiškai buvo naudingas privačiam sektoriui, t. y. bendrovei, kuri gavo 164,6 tūkst. Lt pajamų už paramos projekto organizavimą, tačiau ne Zoologijos sodui, kadangi faktiškai gauta tik 17,7 tūkst. Lt, kurie gali būti panaudotos situacijai Zoologijos sode pagerinti. Ministerija 90,0 tūkst. Lt Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų galėjo panaudoti rezultatyviau ir racionaliau jas tiesiogiai skiriant Zoologijos sodo reikmėms finansuoti, o ne sumokant kaip sutartinį atlyginimą privačiai bendrovei už paramos renginio organizavimo paslaugas. Dalį sutartinio atlyginimo – 74,6 tūkst. Lt projekto metu surinktų lėšų už renginio organizavimą Zoologijos sodas sumokėjo sutartyje nedetalizavus, už kokias papildomas renginio organizavimo paslaugas bus mokama, todėl negalima patvirtinti, kad ši suma panaudota teisėtai.

Kaip valdomos gyvenamosios patalpos

Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos Generalinė miškų urėdija, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Lietuvos geologijos tarnyba, Lietuvos zoologijos sodas, Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos valdo - 29 gyvenamąsias patalpas.

Ministerijai pavaldžios įstaigos, išnuomodamos patikėjimo teise valdomas gyvenamąsias patalpas, ne visais atvejais jas pripažino tarnybinėmis, nepriėmė sprendimų jas išnuomoti, kaip nurodyta Tarnybinių gyvenamųjų patalpų naudojimo ir apskaitos tvarkos apraše⁷⁹ ir dviem atvejais leido jomis naudotis buvusiams darbuotojams.

Nustatyta atvejų, kai nesivadovauta teisės aktais išnuomojant gyvenamąsias patalpas

- Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba gyvenamųjų patalpų, nepripažino tarnybinėmis ir be vadovo sprendimo 2001-01-02 sudarė tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį⁸⁰ su tarnybos darbuotoja. Šią darbuotoją, 2006-10-02 atleidus iš pareigų, tarnyba nesiėmė veiksmų, kad būtų nutraukta nuomos sutartis, ir taip leido naudotis gyvenamosiomis patalpomis buvusiai tarnybos darbuotojai.
- Lietuvos geologijos tarnyba, nepriėmus sprendimo suteikti tarnybines gyvenamąsias patalpas, 2000-01-12 sudarė tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį⁸¹ su darbuotoju.
- Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus nesiėmė veiksmų, kad būtų nutraukta tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos sutartis⁸² su darbuotoja, kuri 2013-06-17 buvo atleista iš pareigų, ir taip leido naudotis gyvenamosiomis patalpomis buvusiai muziejaus darbuotojai.

Pavaldžios įstaigos nuomos mokesčių skaičiavo nesivadovaudamos Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarka⁸³ ir todėl 2014 metais negavo 6,7 tūkst. Lt pajamų.

⁷⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-07-11 nutarimas Nr. 878 „Dėl Tarnybinių gyvenamųjų patalpų naudojimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2006-10-30 nutarimo Nr. 1068 redakcija).

⁸⁰ Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos ir darbuotojos tarnybinės gyvenamosios patalpos nuomos 2001-01-02 tipinė sutartis Nr. 03-37.

⁸¹ Lietuvos geologijos tarnybos ir darbuotojo tarnybinės gyvenamosios patalpos nuomos 2000-01-12 sutartis.

⁸² Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejaus ir darbuotojos tarnybinių patalpų nuomos 2008-04-01 sutartis Nr. 1.

Nustatyta atvejų, kai neteisingai apskaičiuotas gyvenamųjų patalpų nuomos mokestis

- Generalinė miškų urėdija nesivadovavo Aprašu⁸⁴ ir neteisingai apskaičiavo trijų patikėjimo teise priklausančių tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos mokestį. Dėl to urėdija 2014 metų laikotarpiu negavo 3,6 tūkst. Lt pajamų.
- Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba 2011 m. rugpjūčio 24 d. pasikeitus teisės aktui⁸⁵ neperskaičiavo dviejų tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio dydžio, o 2014 m. gruodžio 1 d, t. y. praėjus daugiau nei trejiems metams nuo naujos redakcijos teisės akto įsigaliojimo, neteisingai perskaičiavo nuomos mokesčio dydį, nes vadovavosi netinkamu teisės aktu. Dėl šių priežasčių tarnyba 2014 metų laikotarpiu negavo 1,8 tūkst. Lt pajamų.
- Lietuvos geologijos tarnyba nesivadovavo Aprašu⁸⁶ ir neteisingai apskaičiavo tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos mokestį. Dėl to 2014 metais tarnyba negavo 1,2 tūkst. Lt pajamų.
- Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus nesivadovavo Aprašu⁸⁷ ir neteisingai apskaičiavo tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomos mokestį. Dėl to 2014 metais muziejus negavo 0,1 tūkst. Lt pajamų.

Pavaldžioms įstaigoms rekomendavome⁸⁸ mokestį už gyvenamųjų patalpų nuomą nustatyti vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarka ir patikslinti nuomos sutarčių sąlygas, nurodant jose perskaičiuotą nuomos mokestį.

Atsižvelgdamos į audito metu pateiktą rekomendaciją, pavaldžios įstaigos⁸⁹, vadovaudamosi nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarka, 2015 metais perskaičiavo mokestį už gyvenamųjų patalpų nuomą bei patikslino su nuomininkais sudarytų sutarčių sąlygas, nurodydamos jose gyvenamųjų patalpų nuomos mokestį.

Pastebėjimai dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos valdomų gyvenamųjų patalpų buvo pateikti ir Valstybės kontrolės atlikto veiklos audito metu⁹⁰. Ataskaitoje nurodyta, kad kai kuriose nuomos sutartyse nebuvo nustatytas nuomos terminas, nenurodytas nuomos mokesčio dydis, atsiskaitymo už komunalines paslaugas tvarka, nenustatytos sutarčių peržiūrėjimo sąlygos. Kai kurios sutartys buvo atnaujintos, perskaičiuotas nuomos mokestis ir/ ar pakeistos nuomos sąlygos. Dėl likusių nuomos sutarčių pateikta rekomendacija – peržiūrėti sudarytas sutartis ir inicijuoti jų pakeitimus.

Pavaldžios įstaigos – Generalinė miškų urėdija, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, Lietuvos geologijos tarnyba ir Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus – nesivadovavo teisės aktais, kurie reglamentuoja tarnybinių gyvenamųjų patalpų suteikimą, jų gyvenamųjų patalpų nuomos

⁸³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-25 nutarimas Nr. 472 „Dėl Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2011-08-17 nutarimo Nr. 906 redakcija).

⁸⁴ Ten pat.

⁸⁵ Ten pat.

⁸⁶ Ten pat.

⁸⁷ Ten pat.

⁸⁸ Valstybės kontrolės raštai „Dėl audito metu nustatytų dalykų“: Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai 2015-07-07 Nr. S-(20-3872)-1269, Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejui 2015-07-07 Nr. S-(20-3872)-1270, Generalinei miškų urėdijai 2015-07-15 Nr. S-(20-3872)-1375, Lietuvos geologijos tarnybai 2015-07-17 Nr. S-(20-3872)-1406.

⁸⁹ Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejaus 2015-07-14 raštas Nr. S-1-85 „Dėl audito metu nustatytų rekomendacijų“, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos 2015-07-15 raštas Nr. (5.1)-137-471 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“, Generalinės miškų urėdijos 2015-07-24 raštas Nr. 6B(6.10)-722 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“, Lietuvos geologijos tarnybos 2015-07-29 raštas Nr. (3)-17-2508 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

⁹⁰ Valstybės kontrolės 2015-03-10 valstybinio audito ataskaita Nr. VA-P-20-4-4 „Nekilnojamojo turto valdymas, teritorijų priežiūrai skirtos technikos naudojimas valstybiniuose parkuose ir rezervatuose“ skelbiama tinklalapyje www.vkontrolė.lt.

mokesčio dydžio apskaičiavimą. Dėl neteisingai apskaičiuoto nuomos mokesčio įstaigos negavo 6,7 tūkst. Lt pajamų.

3. KITI PASTEBĖJIMAI

Lietuvos pristatymo pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ Italijoje organizavimas

Lietuvos Respublikos Vyriausybė pavedė⁹¹ Aplinkos ministerijai kartu su Žemės ūkio ministerija organizuoti Lietuvos pristatymą pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“, vyksiančioje 2015 metais Milane, Italijoje. Aplinkos ir žemės ūkio ministrų paskirtam⁹² Lietuvos ekspozicijos generaliniam komisarui pavesta⁹³ rengti ir teikti tvirtinti dalyvavimo parodoje išlaidų sąmatas bei organizuoti Lietuvos paviljono projekto konkursą, kitų, su dalyvavimu parodoje susijusių, paslaugų ir prekių viešuosius pirkimus.

Lietuvos pasiekimų pristatymo pasaulinėje parodoje Italijoje programai vykdyti Vyriausybė 2014 metams Aplinkos ministerijai skyrė⁹⁴ 7 500,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų (bendras 2014-2016 m. biudžetas turėtų sudaryti 13 900,0 tūkst. Lt⁹⁵). Aplinkos ministerija 2014 m. Lietuvos pristatymui pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ panaudojo 7 513,7 tūkst. Lt⁹⁶.

Didžioji išlaidų dalis išlaidų (6 994,0 tūkst. Lt) panaudota investicijų projektui „Lietuvos paviljono pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ Milane, Italijoje projekto parengimas, statyba ir įrengimas“ vykdyti.

Ministerija neužtikrino sutarties, paviljono techniniam projektui parengti, vykdymo kontrolės.

Ministerija 2014-06-02 sudarė sutartį⁹⁷ (sutarties kaina - 229,9 tūkst. Lt) su uždara akcine bendrove dėl Lietuvos paviljono pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ techninio projekto parengimo, jo suderinimo su parodos organizatoriais bei techninio projekto įgyvendinimo priežiūros.

Uždaroji akcinė bendrovė įsipareigojo ne vėliau kaip per 45 dienas (iki 2014 m. liepos 15 d.) nuo sutarties pasirašymo dienos perduoti ministerijai parengtą techninį projektą, atitinkantį įstatymų ir statybos techninių reglamentų bei kitų norminių teisės aktų reikalavimus. Tačiau iki nurodytos datos techninis projektas nebuvo parengtas ir pateiktas ministerijai. Bendrovė techninį projektą

⁹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-07-13 nutarimas Nr. 822 „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ Milane, Italijoje“.

⁹² Lietuvos Respublikos aplinkos ir žemės ūkio ministrų 2012-11-20. Įsakymo Nr. D1-948 „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ organizavimo“, 1 p.

⁹³ Ten pat, 2.4. ir 2.5. p.

⁹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-02-12 nutarimas Nr.137 „Dėl 2014 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“.

⁹⁵ Aplinkos ministerijos 2013-09-19 Finansų ministerijai raštas Nr. (9-3)-D8-7856 „Dėl asignavimų poreikio Aplinkos ministerijai pasaulinės parodos „EXPO 2015“ Milane organizavimui“.

⁹⁶ Iš jų: 7 491,7 tūkst. Lt Lietuvos pasiekimų pristatymo pasaulinėje parodoje Italijoje programos lėšų (kodas 02.40) ir 22,0 tūkst. Lt Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų.

⁹⁷ Aplinkos ministerijos ir uždarosios akcinės bendrovės 2014-06-02 sutartis Nr. VPS-2014-101-EXPO.

už 145,2 tūkst. Lt ministerijai perdavė⁹⁸ tik 2014 m. rugsėjo 25 d. (pavėlavus 68 dienas). Nors vykdytojas laiku nepateikė techninio projekto parodos organizatoriams, Aplinkos ministerija delsė ir sutartį šalių susitarimu⁹⁹ nutraukė tik 2014 m. spalio 22 dieną.

Audito metu negavome pakankamų ir tinkamų įrodymų, kad ministerija, kaip viena iš sutarties šalių, sutarties galiojimo laikotarpiu tinkamai įgyvendino bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai¹⁰⁰, nes darbo grupė visiems klausimams, susijusiems su parodos organizavimu, spręsti ministerijoje buvo sudaryta tik sutartį nutraukus, t. y. 2014-10-24.

Ministerijos paaiškinimas¹⁰¹

Paskirti už sutarties vykdymą vieno atsakingo asmens ministerija negalėjo dėl to, kad Sutartyje numatytas parodos paviljono projektas yra labai sudėtingas ir jo parengimo kontrolė reikalauja daug įvairių specialiųjų žinių, todėl Parodų organizavimo skyriaus darbuotojai nuolat konsultavosi įvairiais klausimais, susijusiais su Sutarties vykdymu, su Statybos ir būsto, Teisės ir personalo departamento, Viešųjų pirkimų, Finansų ir kitų skyrių bei ministerijai pavaldžių institucijų specialistais, iki to laiko, kol ministerijoje buvo sudaryta darbo grupė visiems klausimams, susijusiems su parodos organizavimu, spręsti. Šioje darbo grupėje buvo sprendžiami ir Sutarties vykdymo aspektai bei jos nutraukimas dėl parengtų projektų trūkumų, Tai matyti iš jums pateiktų protokolų.

Aplinkos ministerijai Vyriausybės nutarimu¹⁰² pavesta organizuoti Lietuvos pristatymą pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“, todėl analizuojamuose teisiniuose santykiuose jai keltini didesni atidumo ir rūpestingumo reikalavimai.

Dėl nepakankamos kontrolės pavėlavus parengti paviljono techninį projektą, jo statybos ir įrengimo darbus ministerijai teko įsigyti ypatingos skubos tvarka t. y. apribojant galimybes atlikti pirkimą pranešant įmanomai didesniai potencialių rangovų ratui, sulaukiant kuo daugiau pasiūlymų, įgyvendinant konkurenciją ir sukuriant galimybę darbus įvykdyti pigiau ir tinkamiau.

2-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotojas,
pavaduojantis departamento direktorių

Mindaugas Milčiūnas

2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Giedrė Piktelytė

Auditas atliktas, vykdant 2014-07-23 pavedimą Nr. P-20-6.

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė: Giedrė Piktelytė (grupės vadovė), Irina Kiškina,

Rima Kursevičiūtė, Dovilė Bilotienė (nuo 2015-05-11).

⁹⁸ Akcinės bendrovės 2014-09-25 PVM sąskaita faktūra JAS Nr. AS14-28 (suma su PVM - 145,2 tūkst. Lt).

⁹⁹ 2014-10-22 šalių susitarimas Nr. VPSS-2014-28-EXPO „Dėl 2014-06-02 sutarties Nr. VPS-2014-101-EXPO „Dėl Lietuvos paviljono pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ techninio projekto parengimo pagal projekcinį pasiūlymą (idėjinį projektą) „BALANSAS“ ir dėl techninio projekto įgyvendinimo priežiūros paslaugų teikimo pirkimo“ nutraukimo“.

¹⁰⁰ Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, patvirtintas 2000-07-18 įstatymu Nr. VIII-1864, 6.246 str. 1 d.

¹⁰¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2015-05-18 raštas Nr. (7-1)-D8-3750 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

¹⁰² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-07-13 nutarimas Nr. 822 „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo pasaulinėje parodoje „EXPO 2015“ Milane, Italijoje“.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius sudariusių įstaigų sąrašas

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Finansinių ataskaitų rinkinys	Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys
		Eil. Nr.	Eil. Nr.
1.	Aplinkos ministerija	1	1
2.	Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos		
2.1.	Aplinkos apsaugos agentūra	1	1
2.2.	Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra	2	2
2.3.	Augalų genų bankas	3	3
2.4.	Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamentas	4	4
2.5.	Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentas	5	5
2.6.	Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas	6	6
2.7.	Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentas	7	7
2.8.	Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamentas	8	8
2.9.	Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas	9	9
2.10.	Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas	10	10
2.11.	Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas	11	11
2.12.	Generalinė miškų urėdija	12	12
2.13.	Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus	13	13
2.14.	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas	14	14
2.15.	Lietuvos geologijos tarnyba	15	15
2.16.	Lietuvos geologijos muziejus	16	16
2.17.	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba	17	17
2.18.	Lietuvos zoologijos sodas	18	18
2.19.	Respublikinis V. Into akmenų muziejus	19	19
2.20.	Valstybinė miškų tarnyba	20	20
2.21.	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (jai pavaldžios 34 nacionalinių parkų ir regioninių parkų direkcijos)	21	21
2.22.	Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija	22	22
2.23.	Žinybinis archyvas (iki 2014-11-28)	23	23
2.24.	Valstybinė aplinkos apsaugos tarnyba (nuo 2014-07-01)	24	24
3.	Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra		25
	Iš viso	25	26

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Aplinkos ministerijos pateiktus duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje atlikto
 finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų vykdomos programos

Eil. Nr.	Programos kodas	Programos pavadinimas	Patvirtinti asignavimai	Panaudoti asignavimai	Įvykdyto proc.	Asignavimų nepanaudojimo priežastys ¹⁰³
1.	01 30	Aplinkos apsaugos kontrolė ir būklės vertinimas	70 318,8	69 740,1	99,2	
2.	01 31	Aplinkos taršos mažinimas ir prevencija	761 874,0	640 983,9	84,1	Didžioji dalis nepanaudota į šią programą integruotų Klimato kaitos specialiosios, Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programų lėšų, iš jų: - Klimato kaitos specialiosios programos lėšos nepanaudotos kompensacinėms išmokoms pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą dėl užsitęsusių sutarčių pasirašymo ir rangos darbų, taip pat nepanaudota kitiems investicijų projektams finansuoti dėl užtęsusių vertinimo ir paramos skyrimo procedūrų, dėl to, kad dalis pareiškėjų neparengė laiku techninių projektų, neturėjo statybos leidimų, neatliko pirkimų ir nesudarė statybos rangos sutarčių. - Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšos nepanaudotos, nes pareiškėjai, kuriems skirtos subsidijos, neįvykdė nurodytų sąlygų, projektų techninio arba galutinio įgyvendinimo terminai numatyti 2015 m., todėl ir subsidijų išmokėjimas persikels į 2015 m. - Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšos nepanaudotos, nes su

¹⁰³ Remiantis pažymos apie asignavimų valdytojo valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymą pagal patvirtintas programas ir jų finansavimo šaltinius ir asignavimų nepanaudojimo priežastis 2014 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

Eil. Nr.	Programos kodas	Programos pavadinimas	Patvirtinti asignavimai	Panaudoti asignavimai	Įvykdyto proc.	Asignavimų nepanaudojimo priežastys ¹⁰³
						savivaldybėmis 2014 m. pasirašytos dotacijų teikimo sutartys turi būti įgyvendintos ir apmokėtos 2015 m. III–IV ketv.
3.	01 32	Biologinės įvairovės apsauga, kraštovaizdžio tvarkymas ir išsaugojimas	96 947,1	90 352,3	93,2	
4.	02 33	Gamtos išteklių ir paveldo vertybių apsauga	50 826,9	27 387,2	53,9	Didžioji dalis nepanaudota į šią programą integruotos Aplinkos apsaugos rėmimo programos (AARP) priemonėms įgyvendinti skirtų lėšų dėl to, kad nepaskirstytas rezervas, dalis lėšų sutaupyta vykdant viešuosius pirkimus, keletas projektų neįgyvendinti dėl pasikeitusių poreikių, akcinės bendrovės gautos lėšos Aukščiausiajam Teismui atmetus atsakovo kasacinį skundą nenaudojamos dėl jei atsakovas kreiptųsi į Europos Sąjungos Teisingo teismą ir priimtų ministerijai nepalankų sprendimą, AARP lėšų konkretiems projektams paskirstyta 2014 m. antroje pusėje (projektų įgyvendinimo terminai ir lėšų įsisavinimas nusikelia į 2015 m.), kai kurie projektai skirstomi į etapus ir trunka ilgiau nei biudžetinius metus, todėl dalis darbų bus atlikti 2015 m. pagal tęstinius sutartinius įsipareigojimus.
5.	02 36	Hidrometeorologiniai stebėjimai ir prognozės	12 698,5	12 284,5	96,7	
6.	02 39	Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programa	51 306,7	24 145,3	47,1	Pagrindinė lėšų nepanaudojimo priežastis – programos priemonių vykdymas tęsiasi ilgiau nei vienerius biudžetinius metus, todėl 2014 m. nepanaudoti asignavimai bus reikalingi atsiskaityti už 2015 m. atliktus darbus pagal tęstinius sutartinius įsipareigojimus; 2014 m. planuoti naujiems miškams įveisti skirtai žemei įsigyti ir inovatyvioms miško dauginamosios medžiagos auginimo technologijoms diegti buvo nepanaudoti, nes pastaraisiais metais VĮ miškų urėdijoms vis mažiau patikėjimo teise perduodama laisvos valstybinės žemės miškams įveisti, todėl žemės plotų miškui įveisti miškų urėdijoms nepakanka, siekta įsigyti žemės naujiems miškams įveisti, kaip numato Miškų įstatymo 11 straipsnis už realią rinkos kainą (atlikus individualų turto vertinimą), tačiau privačios žemės įsigijimas tapo neįmanomas dėl 2014-04-29 įsigaliojusių Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatyme nustatytų saugiklių žemės ūkio paskirties žemei bei sutaupytos lėšos.

Eil. Nr.	Programos kodas	Programos pavadinimas	Patvirtinti asignavimai	Panaudoti asignavimai	Įvykdyto proc.	Asignavimų nepanaudojimo priežastys ¹⁰³
						Nuo 2015-01-01 pasikeitus Miškų įstatymo 7 str. 2 d. nuostatomis, kad Programos lėšos naudojamos ir miško kelių ir susijusių miško žemės sausinimo sistemų įrenginių priežiūrai ir taisymui (remontui) 2014 m. nepanaudotos lėšos numatomos 2015 m. minėtai priemonei vykdyti.
7.	02 40	Lietuvos pasiekimų pristatymas pasaulinėje parodoje Italijoje	7 500,0	7 491,7	99,9	
8.	03 37	Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimo koordinavimas	94 843,0	91 988,2	97,0	
9.	04 38	Bendrosios aplinkos politikos įgyvendinimo koordinavimas	30 703,8	29 611,1	96,4	
		Iš viso	1 177 018,8	993 984,3	84,4	

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) duomenis.

Audito metu nustatyti atvejai, kai išlaidos buvo nurodytos pagal išlaidų straipsnius, neatitinkančius išlaidų ekonominės paskirties

Nustatyti atvejai

- Ministerija uždarajai akcinei bendrovei¹⁰⁴ investicijų projektui „Plastikinių gaminių iš granuliuoto, regranuliuoto ir plastiko atliekų gamyba“ pagal Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programą finansuoti 690,6 tūkst. Lt pervadė ne iš straipsnio „Kitos išlaidos. Pervedamos lėšos (kapitalui formuoti)“ (2.8.1.2.1.1), o iš straipsnio „Subsidijos gamybai“ (2.4.1.1.1.3).
- Ministerija už informacinės sistemos sukūrimo paslaugas (parengtą informacinės sistemos nuostatų projektą, techninę specifikaciją bei galimus ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus)¹⁰⁵ 81,0 tūkst. Lt sumokėjo ne iš straipsnio „Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterinės programinės įrangos licencijos“ (3.1.2.1.1.2), o iš straipsnio „Apmokėjimas ekspertams ir konsultantams“ (2.2.1.1.1.17).
- Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas savivaldybėms investicijų projektams pagal Klimato kaitos specialiąją programą finansuoti skirti 9 372,3 tūkst. Lt sumokėti ne iš straipsnio „Dotacijos kitiems valdymo lygiams. Kapitalui formuoti“ (2.5.3.1.1.2), o iš straipsnio „Kitos išlaidos. Pervedamos lėšos (kapitalui formuoti)“ (2.8.1.2.1.1);
- Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas investicijų projektams pagal Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programą finansuoti skirti 7 303,0 tūkst. Lt sumokėti ne iš straipsnio „Kitos išlaidos. Pervedamos lėšos (kapitalui formuoti)“ (2.8.1.2.1.1), o iš straipsnio „Subsidijos gamybai“ (2.4.1.1.1.3).

¹⁰⁴ Aplinkos ministerijos ir uždarnosios akcinės bendrovės Subsidijų teikimo 2013-02-26 sutartis Nr. ST-11-12.

¹⁰⁵ Aplinkos ministerijos ir uždarnosios akcinės bendrovės Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos sukūrimo ekspertinių paslaugų pirkimo 2012-09-12 sutartis Nr. GPATP12-13.

Teisės aktai

Audito procedūras, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimus atlikome vadovaudamiesi teisės aktais:

1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos 2014 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
6. Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise įstatymas.
7. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
8. Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas.
9. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas.
10. Lietuvos Respublikos miškų įstatymas.
11. Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymas.
12. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas.
13. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas.
14. Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymas.
15. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas.
16. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymas.
17. Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas.
18. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas.
19. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas.
20. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas.
21. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.
22. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.
23. Lietuvos Respublikos Seimo 2012-11-06 nutarimas Nr. XI-2375 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo“.
24. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-03-24 nutarimas Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“.
25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-22 nutarimas Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
27. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-02-12 nutarimas Nr. 137 „Dėl 2014 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“.
28. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-05-16 nutarimas Nr. 536 „Dėl valstybės ir savivaldybės įmonės turto vertės padidėjimo registravimo įmonės savininko kapitalo ar turtą,

- kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje tvarkos aprašo patvirtinimo“.
29. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.
 30. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-11-02 nutarimas Nr. 1283 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“.
 31. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-19 nutarimas Nr. 1167 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 32. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-04-29 nutarimas Nr. 526 „Dėl tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“.
 33. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimas Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“.
 34. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-11-05 nutarimas Nr. 1235 „Dėl diplomatinės tarnybos veiklos“.
 35. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-12-12 nutarimas Nr. 1407 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų atašė nuostatų patvirtinimo“.
 36. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-01-05 nutarimas Nr. 16 „Dėl Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos patvirtinimo“.
 37. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-03 nutarimas Nr. 1890 „Dėl Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 38. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimas Nr. 1250 „Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 39. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.
 40. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-02-27 nutarimas Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 41. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-10-16 nutarimas Nr. 1263 „Dėl Registrų sąrašo reorganizavimo į Registrų ir valstybės informacinių sistemų registrą ir Registrų ir valstybės informacinių sistemų registro nuostatų patvirtinimo“.
 42. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimas Nr. 478 „Dėl Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“.
 43. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-06-02 nutarimas Nr. 680 „Dėl Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo struktūrų susitikimus išlaidų kompensavimo taisyklių patvirtinimo“.
 44. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-09-23 nutarimas Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“.
 45. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-11-04 nutarimas Nr. 1443 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymą“.
 46. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-04-06 nutarimas Nr. 409 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2010 m. lapkričio 12 d. komisijos reglamentą (ES) nr. 1031/2010 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą bendrijoje, terminų, administravimo ir kitų aspektų“.

47. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-04-23 nutarimas Nr. 366 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos 2013–2020 metų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.
48. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-06-08 nutarimas Nr. 683 „Dėl Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo komisijos sudarymo“.
49. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-09-04 nutarimas Nr. 811 „Dėl metinio atlyginimo už sąskaitas Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre tvarkymą ir atlyginimo už Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro duomenų teikimą dydžių ir mokėjimo tvarkos nustatymo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“.
50. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-12-16 nutarimas Nr. 1725 „Dėl valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“.
51. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1 K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“.
52. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000-07-21 įsakymas Nr. 195 „Dėl Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklių patvirtinimo“.
53. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-01-28 įsakymas Nr. D1-69 „Dėl Aplinkos ministerijos 2014–2016 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.
54. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013-10-22 įsakymas Nr. D1-782 „Dėl Valstybinės atliekų prevencijos programos patvirtinimo“.
55. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009-11-10 įsakymas Nr. D1-677 „Dėl Daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
56. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003-08-29 įsakymas Nr. 437 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšomis finansuojamų investicinių projektų įgyvendinimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“.
57. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-05-12 įsakymas Nr. D1-398 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšų naudojimo 2011 m. finansavimo kryptių patvirtinimo“.
58. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-03-22 įsakymas Nr. D1-256 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšų naudojimo 2012 m. finansavimo kryptių patvirtinimo“.
59. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013-06-19 įsakymas Nr. D1-451 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšų naudojimo 2013 m. finansavimo kryptių patvirtinimo“.
60. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-05-23 įsakymas Nr. D1-452 „Dėl Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšų naudojimo 2014 m. finansavimo kryptių patvirtinimo“.
61. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas 2010-04-06 Nr. D1-275 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
62. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas 2013-07-03 Nr. D1-493 „Dėl Tinkamų projektų išlaidų kategorijų pagal klimato kaitos specialiosios programos finansavimo kryptis patvirtinimo“.

63. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas 2014-02-07 Nr. D1-118 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo 2014 m. sąmatos patvirtinimo“.
64. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas 2014-03-17 Nr. D1-286 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo 2014 m. sąmatą detalizuojančio plano patvirtinimo“.
65. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-03-04 įsakymas Nr. D1-94 „Dėl Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo ir tarybos darbo reglamento bei tarybos sudėties patvirtinimo“.
66. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-02-12 įsakymas Nr. D1-132 „Dėl gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšų naudojimo 2014 metais priemonių plano patvirtinimo“.
67. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-10-20 įsakymas Nr. D1-840 „Dėl gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos lėšomis finansuojamų priemonių teikiant dotacijas pakuočių atliekų surinkimo iš gyvenamųjų namų kvartalų priemonių (konteinerių) įsigijimui savivaldybėms sąrašo patvirtinimo“.
68. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-05-19 įsakymas Nr. D1-276 „Dėl Paraiškų dėl aplinkosaugos projektų (priemonių) finansavimo, naudojant Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas, pateikimo, šių projektų (priemonių) įvertinimo ir jų finansavimo tvarkos aprašo bei Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų panaudojimo tarybos nuostatų patvirtinimo“.
69. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-12-12 įsakymas Nr. D1-1082 „Dėl Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos administravimo“.
70. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-02-13 įsakymas Nr. D1-141 „Dėl Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos 2014 metų lėšų paskirstymo patvirtinimo“.
71. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-12-29 įsakymas Nr. D1-1055 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
72. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2014-02-25 įsakymas Nr. T-29 „Dėl Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos patvirtinimo“.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 5 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/Priemonės/Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Siūlome imtis iniciatyvos įvertinti Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų panaudojimo teisinio reglamentavimo tinkamumą bei pagrįstumą ir prireikus inicijuoti teisės aktų pakeitimus.	Aplinkos ministerija	Kanclerio potvarkiu sudaryti darbo grupę Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų panaudojimo teisinio reglamentavimo tinkamumui įvertinti. Pagal vertinimo išvadas priimti sprendimus dėl Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų panaudojimo teisinio reglamentavimo tobulinimo.	2015-12-01
2.	Sudaryti darbo grupę Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo dvimetėms ataskaitoms rengti ir teikti Nacionalinei darnaus vystymosi komisijai, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-11 nutarimo Nr. 1160 5.1 punkte.	Aplinkos ministerija	Ministro įsakymu sudaryti darbo grupę Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo dvimetėms ataskaitoms rengti. Kadangi ataskaitą planuojama pradėti rengti 2016 m. pabaigoje, atitinkamai planuojamas ir darbo grupės sudarymo laikas.	2015-12-01
3.	Siūlome ministerijai priimti ir įgyvendinti sprendimus, kurie sudarytų prielaidas valstybės biudžeto asignavimus ir kitus išteklius, skirtus ministerijos funkcijoms vykdyti, naudoti ekonomiškai ir taip užtikrinti efektyvumo principo įgyvendinimą.	Aplinkos ministerija	Papildyti Aplinkos apsaugos rėmimo programos ir Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų naudojimo tvarkų aprašus, kuriuose būtų nustatyta Paraiškų teisinis vertinimas, siekiant užtikrinti, kad nebūtų skiriamas finansavimas ministerijai teisės aktais pavestoms funkcijoms atlikti (paslaugoms pirkti).	2015-12-01

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Aplinkos ministerijos Finansų skyriaus vedėja Danutė Mačiokaitė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 6 priedas

Raštai Aplinkos ministerijai ir pavaldžioms įstaigoms

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento Nr.
1.	Aplinkos ministerija	A. Jakšto g. 4/9, 01105 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-05-07	S-(20-3872)-823
2.	Aplinkos projektų valdymo agentūra	Labdarių g. 3, 01120 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-07	S-(20-3872)-1268
3.	Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos	A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-03-10	S-(20-3872)-488
			Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-15	S-(20-3872)-1375
4.	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas	Vytauto g. 12, 08118 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-03-31	S-(20-3872)-598
			Dėl atliktų audito procedūrų	2015-06-22	S-(20-3872)-1150
5.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	S. Konarskio g. 35, 03123 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-17	S-(20-3872)-1406
6.	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba	Rudnios g. 6, 09300 Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-07	S-(20-3872)-1269
7.	Lietuvos zoologijos sodas	Radvilėnų pl. 21 50299 Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-08	S-(20-3872)-1289
8.	Kauno T.Ivanausko zoologijos muziejus	Laisvės al. 106, 44253 Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2015-07-07	S-(20-3872)-1270

Raštai kitoms įstaigoms

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento Nr.
1.	Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra	Švitrigailos g. 11B, 03228 Vilnius	Dėl atliktų audito procedūrų	2015-06-22	S-(20-3872)-1151